

Muhsin efsanesi

Istanbul'un bütün perdele-ri «Muhsin Ertuğrul» adı ile açılıyor, «Muhsin Ertuğrul» adı ile kapanıyor.

«Muhsin Ertuğrul» adının çevresinde bilen, bilmeyen, seven, sevmeyen fırtına koparıyor. Kimi bundan «Çıkar», kimi «Yarar» umuyor... İyilikler taşıyanlar azınlıkta...

Muhsin Ertuğrul kim? Antuan'dan sonra Darülbedai'nin temeline, ikinci değilse bile, dördüncü, beşinci taş koyan bir sanatçı... Tiyatromuzun tarihinden Muhsin Ertuğrul adını kimse silemez... Ancak, «Darülbedai anlayışı» ndan çok ileri giden tiyatromuza, ilk yıllarda iki taş koydu diye, Muhsin beye koca bir tiyatronun tapusu da verilemez!

Muhsin Ertuğrul 7-8 yıldır Şehir Tiyatrosunun başında.. Daha doğrusu, bir ikinci «Dönüş» bu... Eu 7-8 yılda Şehir Tiyatroları ne kadar ilerledi?. Bunun ölçüsünü politik metrenin dışında alan oldu mu?. Sanatla politikayı karıştırmak doğru mu?. Sahneye bir - iki oyun koymak, başarı için yeter mi?. Bütün bu soruların karşılığını, Muhsin Ertuğrul'u tutanların vermesini dilerdim..

Bir zamanlar Şehir Tiyatrosu, özel topluluklardan çok ilerideydi... Özel sahneler perdelerini, ya «Can - can» ile havaya kalkan bacaklara, ya da tuluatçıların «Belden aşağı»larına açıyordu.

Derken bir gün, özel tiyatrolar ile Şehir Tiyatrosu aynı çizgiye geldi. Belki, bunda Muhsin'in «Küçük Sahne» adlı özel tiyatronun perdelerini açmasının payı vardı... Ancak, Muhsin'siz özel tiyatrolar, gün geldi, Muhsin'li Şehir Tiyatrosunu geçiverdi. Bu gerileyişte Muhsin'i tek başına suçlamak doğru olmaz. Gel gör, bir piyesin iki cümlesi için direnen sayın baş rejisör, gerileyişin öteki sebepleri karşısında bir «Sfenks» sessizliği ile durmakla yetindi.

Gerçekten de, Şehir Tiyatrolarında, Ertuğrul Muhsin bir «Sfenks», bir «Heykel» gibidir... Kimseye yüzünü göstermez, bir çift söz etmez, iki gruba ayrılmış tiyatro sanatçılarını «Birleştirmeyi» düşünmez...

Şehir Tiyatrosunun sahneleri Antuan'ın Fransız ölçüsü, Ebert'in Alman düzeni alaylıların üslubu ve genç sanatçıların Amerikan çizgisinin «Koalisyon» yaptığı dört köşell bir dünyadır... Muhsin bey, bu dörtgenin bir ucuna yapışmıştır... Sayın Baş rejisör, «Tiyatro partizanlığı» yaparak, güç kazanacağı inancı içindedir...

«Şehir Tiyatrosu» nun afişleri, eski Direkterarası'nın «Kanto» afişlerinden daha zevksizdir.

«Şehir Tiyatrosu» nun ilk geceleri, yerli film galalarından daha düzensizdir.

Sehir Tiyatroları sevimsizdir, çoğu oyunları ile halkın ilgisini yitirmiştir. Şehir Tiyatrosu sahneleri «Sanatçı harcayan» birer alan olmuştur.

AP'li Şehir Meclisi üyeleri, çıkışlarında «Hissî» hareket etmişlerdir doğru... Bilmedikleri bir işe karışmışlardır, bu da doğru.

Ancak, «Çok bilen» Muhsin Ertuğrul'un hiç mi günahı yoktur ?...

Perdeleri Muh...

III
26
ZEMAN